

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง การประกอบกิจการการล้าง การอัดฉีดยานยนต์แบบเคลื่อนที่

องค์การบริหารส่วนตำบล ง ได้มีหนังสือที่ นม ๗๒๙๐๖/๑๑๐๓ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ เพื่อขอหารือกรณีประกอบกิจการล้าง อัดฉีดยานยนต์แบบเคลื่อนที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล ง ได้รับคำร้องเรื่องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจากประชาชนในพื้นที่ หมวดกิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ โดยการประกอบกิจการการล้าง การอัดฉีดรถยนต์แบบเคลื่อนที่ ซึ่งเป้าหมายในการให้บริการทั้งในและนอกเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ง โดยใช้รถบรรทุกทุกอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ เครื่องฉีดน้ำแรงดันสูง เครื่องปั่นไฟ ปัมลม เครื่องดูดฝุ่น น้ำยาล้าง - เช็ดทำความสะอาด น้ำประปาปริมาณ ๑๐๐ - ๒๐๐ ลิตร อันเป็นลักษณะการดำเนินการไม่เป็นหลักแหล่งที่แน่นอน ในการนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล ง จึงขอหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขว่ากิจการดังกล่าวเข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อยุติที่เป็นบรรทัดฐานทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อเท็จจริง

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้ประสานกับเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ง พบว่าการประกอบกิจการมีลักษณะสำคัญ คือ ผู้ประกอบกิจการจะมีรถยนต์บรรทุกทุกอุปกรณ์ คือ เครื่องฉีดน้ำแรงดันสูง เครื่องปั่นไฟ ปัมลม เครื่องดูดฝุ่น น้ำยาล้าง - เช็ดทำความสะอาด น้ำประปาปริมาณ ๑๐๐ - ๒๐๐ ลิตร เมื่อมีลูกค้าโทรมาขอรับบริการ จะมีการขับรถยนต์บรรทุกทุกอุปกรณ์ไปยังบริเวณที่ลูกค้าต้องการเพื่อทำการล้าง อัดฉีด และเคลือบเงารถยนต์ แล้วพบว่า กิจกรรมดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับบริการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม เช่น ฝุ่นละออง เสียงดังจากเครื่องอัดฉีดน้ำแรงดันสูง เครื่องปั่นไฟ ปัมลม น้ำเสียจากการล้างรถยนต์ การล้างทำความสะอาดอุปกรณ์ มีการซ่อมบำรุงเครื่องจักรหรือซ่อมบำรุงเครื่องยนต์ที่ไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น ซึ่งต้องมีการควบคุมดูแลสภาพและสุขลักษณะของการประกอบกิจการการล้าง การอัดฉีดรถยนต์ ให้มีมาตรฐานความปลอดภัย การจัดการน้ำเสีย สิ่งปฏิกูลและมูลฝอย หรือกรณีมีการซ่อมบำรุงเครื่องยนต์ต้องมีมาตรการป้องกันปัญหาเหตุรำคาญเรื่องเสียงดัง ฝุ่นละออง และมาตรการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล ง มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดกิจการการล้าง การอัดฉีดยานยนต์เป็นหนึ่งในกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๑) ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ตามความในมาตรา ๓๒^๒ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยกำหนดประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตาม

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๗๓๑๗ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ง

^๒ มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๓๑^๓ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการดูแลสภาพ หรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและ มาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ และมาตรา ๓๓^๔ กำหนดให้ผู้ดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุม โดยกระทำในลักษณะ ที่เป็นการค้าต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มดำเนินกิจการ และต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง ตามข้อบัญญัติท้องถิ่น ที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้น หากผู้ใดประกอบกิจการ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในพื้นที่ โดยไม่ได้รับใบอนุญาต ถือเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามมาตรา ๓๓ มิโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๗๑^๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเภทที่ ๗ กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล

(๕) การล้าง ชัดสี เคลือบสี หรืออัดฉีดยานยนต์

ขอบเขตและความหมาย

“สถานที่ทำการล้าง ชัดสี เคลือบสี หรืออัดฉีดยานยนต์ทุกชนิด โดยอาจดำเนินกิจกรรม ใดๆอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างต่อเนื่องกันแล้วแต่กรณี”

(๒) ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ข้อหารือ : การประกอบกิจการการล้าง การอัดฉีดรถยนต์แบบเคลื่อนที่ เข้าข่ายต้องขออนุญาต ประกอบกิจการตามข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ หรือมีมาตรการ ควบคุมอย่างไร

ความเห็น : พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีเจตนารมณ์ ในการคุ้มครองสุขภาพของประชาชนและการอนามัยสิ่งแวดล้อม ในการพิจารณาการประกอบกิจการ จึงควรพิจารณาถึงความเสี่ยงและผลกระทบต่อการใช้ของประชาชนเป็นสำคัญ กระทรวงสาธารณสุข จึงได้ออกประกาศกระทรวง เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้การประกอบกิจการ การล้าง ชัดสี เคลือบสี หรืออัดฉีดยานยนต์ เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๗ (๕) การล้าง ชัดสี

---

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการตาม (๑) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือ สุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

^๓ **มาตรา ๓๑** ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนด ให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

^๔ **มาตรา ๓๓** เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใด ดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติ เพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

^๕ **มาตรา ๗๑** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เคลือบสี หรืออัดฉีดยานยนต์ โดยมีความหมายถึง สถานที่ทำการล้าง ซัดสี เคลือบสี หรืออัดฉีดยานยนต์ทุกชนิด โดยอาจดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างต่อเนื่องกันแล้วแต่กรณี และพิจารณาจากลักษณะ ของกิจกรรมการให้บริการที่มีความเสี่ยง และอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับบริการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ประกอบกับได้เทียบเคียงกับมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อน การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในการตอบข้อหารือ เรื่อง การประกอบกิจการรถสีข้าว นวดข้าวด้วยเครื่องจักร ในการประชุมครั้งที่ ๑-๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ และข้อหารือ เรื่อง การดำเนินการควบคุม การประกอบกิจการจำหน่ายอาหารในลักษณะ food truck ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ซึ่งมีลักษณะการประกอบกิจการแบบเคลื่อนที่โดยให้บริการทั้งในและนอกเขตพื้นที่ เช่นเดียวกันกับการประกอบกิจการการล้าง การอัดฉีดยานยนต์แบบเคลื่อนที่ จึงมีความเห็นว่าการประกอบกิจการ การล้าง การอัดฉีดยานยนต์แบบเคลื่อนที่ตามข้อเท็จจริงที่ได้หารือมานี้เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเภทที่ ๗ (๕) การล้างซัดสี เคลือบสี หรืออัดฉีดยานยนต์ ดังนั้น ผู้ประกอบกิจการต้องได้รับใบอนุญาต ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มดำเนินการตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น กล่าวคือ หากผู้ประกอบกิจการ ขับรถไปให้บริการในพื้นที่ใด ผู้ประกอบกิจการต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ทุกแห่งที่ไปให้บริการ หากฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษตามมาตรา ๗๑ เว้นแต่ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะไม่มี ข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมการประกอบกิจการประเภทดังกล่าว ทั้งนี้ ในกรณีราชการส่วนท้องถิ่นใดไม่ได้ออก ข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้ “การล้าง การอัดฉีดยานยนต์” เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุม ในพื้นที่ ผู้ประกอบกิจการสามารถประกอบกิจการได้โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่หาก การประกอบกิจการดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับบริการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม เช่น ฝุ่นละออง เสียงดังจากเครื่องอัดฉีดน้ำแรงดันสูง เป็นต้น ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่ามิเหตุร้ายกาจ เกิดขึ้นจริง เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุ หรือเจ้าของ หรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุร้ายกาจภายในเวลาอันสมควรตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๒๕ กันยายน ๒๕๖๒

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

